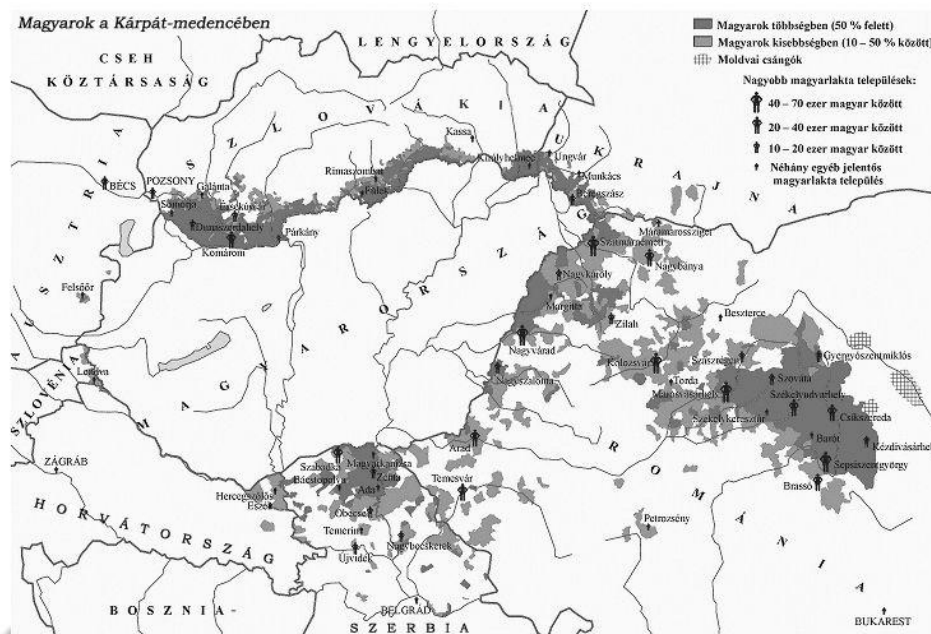

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA
KÜLÜGYI IGAZGATÓSÁG

NEMZETPOLITIKAI TÜKÖR

Készítette:
Lenkei Judit
Márky Zoltán
Pappné Farkas Klára
Sediqi Jázmin
Szabó Ádám
Vass-Prékopa Angéla

Szerkesztő:
Márky Zoltán

Kiadó:
Dr. Sárdi Péter

2013. május 17.

II. évfolyam 15. szám

TARTALOM

HÍREK	3
Nemzeti összetartozás bizottsága	3
A Nemzeti összetartozás bizottsága május 13-i ülése	
Nemzetpolitika az Országgyűlésben	5
Az Állandó Bizottság május 14-i ülése	
Erdély	9
Sikertelen volt a minisztériumi békítési kísérlet	
A román államfő kihirdette a restitúciós törvényt	
A „Borboly-ügy”	
Az RMDSZ frakciói benyújtották alkotmánymódosító javaslataikat a parlamenti alkotmánymódosító bizottsághoz	
Szili Katalin erdélyi körútja	
Felvidék	13
Nyilatkozatháború a kétnyelvűsítésről	
Rész siker a kettős állampolgárság ügyében	
Délvidék	14
Orbán Viktor a VMSZ elnökével tárgyalt	
Új határátkelő nyílt	
Kárpátalja	15
A beregszászi magyar polgármester-jelöltek	
Nyugati magyarság	16
A Burg Kastl-i Magyar Gimnázium pünkösdi világtalálkozója	
BESZÁMOLÓ	18
Esterházy János budapesti szobrának avatása	
AJÁNLÓ	20
Identitás és nemzetfelfogás	
A HÉT TÉMÁJA	21
A „vajdasági ügy” háttere	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	26

HÍREK

Nemzeti összetartozás bizottsága

A Nemzeti összetartozás bizottsága május 13-i ülése

Az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottsága (NÖB) 2013. május 13-án, az Országház Esterházy János termében tartotta soros ülését, amelyet *Potápi Árpád János* (Fidesz) elnökölt.

A bizottság tagjai ez alkalommal „*A diktatúrák által intézményesített gonoszság, valamint a történelem, jövő nemzedékek számára történő objektív bemutatásáról*” szóló határozati javaslatot ([H/10960. szám](#)), továbbá „*Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2012. évi tevékenységéről*” szóló beszámolót vitatták meg.

A napirend elfogadását követően *Dr. Tarnai Richárd* (KDNP), a határozati javaslat előterjesztőinek¹ képviselőjében tájékoztatta a NÖB tagjait indítványuk lényegi elemeiről. Kifejtette, fontosnak tartják, hogy a diákok hiteles képet kapjanak a diktatúrák valódi arcáról, ezért indokolt szerintük, hogy az általános iskolák 5-8. évfolyamainak tanulói eljussanak a Terror Háza Múzeumba, ahol megismerhetik a korszak elnyomó rendszereihez kapcsolódó tragikus történéseket. *Brassói Sándor* (EMMI) főosztályvezető ugyanakkor leszögezte, a Nemzeti Alaptanterv nem tartalmaz részletes szabályokat az iskolán kívüli programokra és ilyen kötelező jellegű rendelkezést nem is támogatnának, mindazonáltal a kormány képviselője hozzáfűzte, ajánlás formájában elképzelhetőnek tartja a megvalósítást. Tarnai Richárd válaszul elmondta, számukra elfogadható kezdeményezésük ilyen irányú változtatása is, a lényeg, hogy a diákok és tanáraik előtt lehetőség kínálkozzon a múlt hiteles megismerésére.

Szávay István (Jobbik) a szimbolikus jelentőségű javaslat kapcsán megjegyezte, aggályosnak tartja, hogy a kormánypártok „háromhavonta” nyújtanak be hasonló indítványokat. Hangot adott azon meggyőződésének, hogy az egyébként pozitív cél mögött „önző pártpolitikai szándékok” húzódnak meg. Kritikát fogalmazott meg a beterjesztés szerinte túlbonyolított címe miatt is. Kifejtette, hogy „káosz van a sok emléknep körül” és felvetette, hogy érdemes lenne megfontolni az összes ilyen esemény egy jogszabályba vonását. Elmondta, hogy az elvi kérdések mellett az előkészítésben is problémákat sejt, több egyeztetést, aktívabb párbeszédet tartana indokoltnak.

Tarnai Richárd válaszában kifejtette, ellentmondást érez a Szávay István által felvetett kifogások között, amelyek a kormánypártok aktivitását hol sérelmezték, hol hiányolták. A kereszténydemokrata politikus álláspontja szerint sokat szenvedett Magyarország és minden áldozat megérdemli a főhajtást, ezt elvi kérdésnek minősítette. Hangsúlyozta, nem az a lényeges, hogy kötelező, vagy fakultatív programként tekintenek-e a javaslatra, hanem az, hogy minden diáknak és tanárnak legyen meg a lehetősége felismerni e történelmi idők jelentőségét.

¹ Dr. Rubovszky György, Harrach Péter és Dr. Tarnai Richárd (mind KDNP)

A bizottság a határozati javaslatot 10 igen szavazattal, 1 tartózkodás (Szávay István) mellett támogatta.

Ezt követően Potápi Árpád János, a NÖB elnöke felkérte *Prof. Dr. Szabó Mátét*, az alapvető jogok biztosát, hogy ismertesse 2012. évi beszámolóját. Az általános hatáskörrel bíró biztos röviden bemutatta a Hivatal vezetői struktúráját. Mellette további két helyettese látja el a fontosabb területek felügyeletét: *Dr. Kállai Ernő* a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztos-helyettesként, míg *Dr. Szabó Marcel* a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztos-helyettesként tevékenykedik. Szabó Máté elmondta, azzal, hogy az állampolgárok hivatalán keresztül juthatnak el az Alkotmánybírósághoz (AB), növekedett a hozzájuk befutó panaszok száma – a száz feletti beadványból 24-gyel tudott érdemben foglalkozni az AB. Hangsúlyozta, hogy minden esetben törekszenek az állampolgári panaszokat egyenlően kezelni. A biztos beszámolt arról az ENSZ értékelésről is, amely az alapvető jogokat védő szervezeteket sorolja be: a háromfokú skálán az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala „B” minősítést kapott.

A kérdések során Potápi Árpád János felhívta a bizottság tagjainak figyelmét a beszámoló 3.2.2-es pontjára a nemzetiségi jogok védelméről, amely a NÖB szempontjából a leglényegesebb. A bizottság elnöke továbbá érdeklődött arról, hogy a biztos szerint a nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló törvényt szükséges-e megváltoztatni, egészen pontosan a 13 elismert kisebbség körét.

Szávay István arra volt kíváncsi, hogy azok a külföldi magyarok, akik áttelepülnek az anyaországba, elszenvednek-e hátrányos megkülönböztetést, illetve, hogy a fogvatartott külföldiek számára van-e lehetőség magyarul tanulni.

Szili Katalin (független) reményét fejezte ki, hogy másokat is „továbbgondolásra” készít a bizottságnak bemutatott beszámoló. A független képviselő a hazai nemzetiségek kapcsán elmondta, hogy fontosnak tartja kollektív részvételüket a közéletben, amit előmozdít a következő ciklustól lehetővé váló parlamenti képviseletük. Javaslatot tett továbbá a NÖB tagjai számára, hogy a jövőben a bizottság ülésének keretében találkozzanak a nemzetiségi önkormányzatok vezetőivel.

Kalmár Ferenc András (KDNP) a világháló fórumain tapasztalható szabályozatlanság kapcsán kívánta megtudni, lehetséges-e változtatni azon a jelenségen, hogy a felhasználók álneven gyakorlatilag bármit közzétehetnek, akár másokat sértő tartalmakat is. A kormánypárti képviselő negatív jelenséggként értékelte, hogy egyesek „egyre durvább” formában teszik mindezt.

Potápi Árpád János erre reagálva elmondta, egyetért képviselőtársa felvetésével, ugyanakkor közszereplőként magukra nézve kötelezőnek érzi eltérni az ilyen kritikákat is.

Szabó Máté a nemzetiségi törvény „frissítése” kapcsán megjegyezte, jelenleg nagy a „törvényhozási nyomás” és ő személy szerint inkább megvárná a jogszabály születésének huszonötödik évfordulóját, vagyis 2018-at. Szávay Istvánnak válaszolva kifejtette, mindenki számára igyekeznek biztosítani az egyenlő bánásmódot és minden panaszt körültekintően kivizsgálnak. Az internetes tartalmak kérdése kapcsán elmondta, az esetleg káros témák

hozzáférhetőségét igyekeznek a lehető leginkább korlátozni a gyermekek számára, de a felnőttek esetén ilyesmire nincs lehetőség.

A vita lezárása után a bizottság tagjai egyhangúan elfogadták a beszámoló általános vitára való alkalmasságát.

Kalmár Ferenc András az Egyebek napirendi pontban tájékoztatta a képviselőket, hogy szeretné, ha a strasbourgi jelentését megtárgyalná mind a bizottság, mind annak Autonómia albizottsága.

Szávay István a bizottság elnökéhez intézett kérdésében felvetette, miért nincs a NÖB-nek az ellenzék soraiból kikerülő alelnöke. Érdeklődött továbbá a délvidéki kihelyezett ülés ismételt elhalasztásának indokairól is.

Potápi Árpád János elmondása szerint az alelnökök személyéről a házbizottság dönt, így neki nem volt beleszólása mindebbe. A kihelyezett ülés elmaradását pedig a május végi köztársasági elnöki találkozó előkészítésének nyugalma indokolja – fejtette ki a NÖB elnöke.

Csóti György (Fidesz) mindehhez hozzáfűzte, hogy ő indítványozta volna a délvidéki látogatás elhalasztását, mivel szerinte az Áder-Nikolič találkozó mellett jelentéktelenné vált volna az ő programjuk.

Szávay István az ülés utolsó érdemi felvetéseként indítványozta, hogy a házszabály alapján hozzák létre a bizottsági munkát ellenőrző albizottságot, amit írásban is javasol majd az illetékeseknek.

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

Az Állandó Bizottság május 14-i ülése

Teljes adatvédelmet és biztonságot kell nyújtani a magyarországi választásokon való részvételre külföldön regisztráltak számára – mondta el *Potápi Árpád János* (Fidesz), a KMKF Állandó Bizottságának elnöke kedden, azt követően, hogy a választási törvény készülő végrehajtási rendeletéhez fogalmazott meg ajánlásokat a bizottság a Parlamentben. Az ülésen a magyarországi képviselők mellett Erdélyből részt vett *Kelemen Hunor* (RMDSZ), *Toró T. Tibor* (EMNP) és *Bíró Zsolt* (MPP), a Felvidékről *Óry Péter* (MKP), Kárpátaljáról *Kovács Miklós* (KMKSZ), Horvátországból *Jakab Sándor* (HMDK) és Szlovéniából *Horváth Ferenc* (MMNÖK). Mindegyik KMKF-ben képviselt szervezet kapott meghívást.

A hatályos választási eljárási törvény úgy rendelkezik, hogy a határon túl élő magyar állampolgároknak a választásokon való részvételhez regisztrálniuk kell, amivel egy időben rendelkeznek arról is, hogy valamely magyarországi szavazóhelyiségben, avagy levélben kívánják leadni voksukat.

Az ülésen az érintett külhoni magyar közösségek képviselői, kormánypárti és ellenzéki országgyűlési képviselők és kormányzati szakemberek is kifejtették véleményüket a regisztrálás mikéntjével, a szavazás lebonyolításával, s általában véve a határon túli magyar szavazók biztonságával összefüggő kérdésekről.

A bizottság elnöke hangsúlyozta, hogy pártpolitikától és jelentős nézetkülönbségektől mentes szakmai vita zajlott a zárt ülésen. Reményei szerint a kormány az állandó bizottság javaslatait figyelembe veszi és beépíti majd a készülő rendelet szövegébe. Potápi Árpád János elmondta továbbá,

hogy az adatvédelem a kettős állampolgárságot nem elfogadó Ukrajna és Szlovákia esetében volt hangsúlyosan téma a tanácskozáson. „A regisztrációnál értesítési címre megy ki a levél, ez lehet magyarországi és határon túli cím. Nyilván Ukrajna és Szlovákia esetében magyarországi címet fognak használni” – mondta. Annak kapcsán, hogy a magyar állampolgárság felvétele miatt többen elvesztették szlovák állampolgárságukat, azt hangsúlyozta, hogy a magyarországi választásokat úgy kell lebonyolítani, hogy az azon részvevő külhoni magyarokat ne érhesse semmiféle retorzió.

A képviselő közölte, hogy az ülésen felvetődött az a kérdés, hogy mennyire legyen nyilvános a választói névjegyzék, amelyet a törvény szövege szerint teljességében csak a Nemzeti Választási Bizottság tagjai ismerhetnek meg. „Több elképzelést említettek meg, hogyan lehet megoldani, hogy ne hozzuk nyilvánosságra ezt a névjegyzéket, ugyanakkor pedig senkiben semmi kétely ne legyen abból a szempontból, hogy esetlegesen bármelyik párt, politikai erő visszaéljen a szavazatokkal” – jelentette ki Potápi Árpád János. A javaslatok között elhangzott, hogy a névjegyzéket megtekinthessék a parlamenti bizottságok tagjai, például a nemzetbiztonsági bizottság vagy a nemzeti összetartozás bizottságának tagjai – tette hozzá

Kelemen Hunor szerint a magyar kormánynak még a látszatát is el kell kerülnie annak, hogy „nem magyarországi intézményeknek haszonbérbe kiadja” a magyarországi parlamenti választások határon túli lebonyolítását. Kijelentette: ha valamely határon túli szervezetnek haszonbérbe odaadják a lebonyolítás valamely műveletét, „vagy megengedik, hogy azt a látszatot keltse, hogy ő a magyar kormány megbízottja, az biztosan problémákat okoz”.

Úgy vélte, a határon túl nem vezet feszültségekhez az a kérdés, hogy ki kire szavaz, ha viszont határon túli szervezeteket vonnak be a lebonyolításba, az biztosan konfliktust idéz elő.

Az RMDSZ elnöke kijelentette: úgy kell biztosítani a szavazati jogot a határon túli magyar állampolgároknak, hogy „ne érhesse szó a ház elejét”. Hozzátette, „ha akár két-három esetben rosszul sülnek el a dolgok, az az egész rendszert megkérdőjelezi”. Úgy vélte, meg kell találni azt a módozatot, amelyen keresztül a határon túl élő magyar állampolgárok titkosan és szabadon élhetnek a választói jogukkal.

Kelemen Hunor elmondta, ezt az álláspontot képviselte az ülésen is, amelyen építő szellemű vita folyt a kérdéstről.

Az Állandó Bizottság ülésén részt vett *Toró T. Tibor*, az EMNP elnöke is, amiről azt mondta: talán először érezte azt, hogy a külhoni magyarok szavazásának, a nemzetegyesítésnek az ügyét sikerül a pártpolitikai szempontok fölé emelni. Toró egyetértett Kelemen Hunorral abban, hogy nem az a 2-3 mandátum a tét, amit a határon túliak szavazatai eredményezhetnek. „A tét az, hogy sikerül-e meggyőzni a saját közösségünket, a magyar választópolgárokat és a környező országok többségi társadalmait, arról, hogy ez egy normális folyamat, ha mi, a külhoni magyarok, amikor Magyarországon választások vannak, arról mi is elmondhatjuk véleményünket” - magyarázta Toró. Végül hangsúlyozta, mennyire fontos, hogy minél többen részt vegyenek a szavazáson, ehhez pedig a levélben való szavazás nyújtana a legjobb lehetőséget.

Forrás: www.hirado.hu, www.erdely.ma

Az Országgyűlés 2013. május 13-i ülésnapján sorra került az **„Európa Tanács tagállamai között a személyek szabad mozgásának szabályairól szóló 1957. december 13-án Párizsban aláírt Európai Megállapodás kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat (T/10877) általános vitájára. *Gaudi-Nagy Tamás* (Jobbik) nemzetpolitikai szempontokat ismertetett a javaslat kapcsán.

A képviselő úgy véli, hogy a megállapodás² ésszerű szabályokat tartalmaz, azzal azonban nem ért egyet, hogy Törökország és Ukrajna esetében ezt a szabályrendszert Magyarország a saját vonatkozásában nem kívánja alkalmazni. Ennek az lesz a következménye, hogy egy kárpátaljai magyar nem fog olyan könnyítésekkel belépni Magyarországra, mint például azt egy svájci megteheti – mondta.

Felhívta a figyelmet, hogy egy ilyen nemzetközi megállapodás kapcsán a kormánynak lehetősége van a nyomásgyakorlásra, felajánlva Ukrajna kormányának a lehetőséget arra, hogy Magyarország - mint Nyugat-Európa kapuja - területére az ukrán állampolgárok könnyített úton léphessenek be, de ennek fejében meg kell követelni azoknak az ügyeknek a rendezését, amik a kárpátaljai magyarságot nyomják. „Nemzetpolitikai érdekünk fűződik ahhoz, hogy ha Ukrajna felé teszünk esetleg egy engedményt, akkor ennek fejében a Kárpátalján élő magyar közösség számára a legmaximálisabb áttörést esetleg el tudjuk érni”- tette hozzá. Véleménye szerint a magyar diplomácia évek óta nem ért el komoly áttörést a kárpátaljai magyarság helyzetének megoldása ügyében, ahol egyre erősödő a magyarellenés tendencia, ezért ez az egyezmény egy jó eszköz lehetne erre.

Dr. Kontrát Károly belügyminisztériumi államtitkár válaszában elmondta, Magyarország és Ukrajna között vízumliberalizációs együttműködési megállapodás van hatályban, továbbá a kárpátaljai magyaroknak jelenleg is számos könnyítés áll rendelkezésre.

Horváth Zsolt (Fidesz) a 2013. május 13-i ülésnapon azonnali kérdést intézett a vidékfejlesztési miniszterhez: **„Mit tesz a Vidékfejlesztési Minisztérium a hungarikum mozgalom népszerűsítéséért a Kárpát-medencében?”** címmel.

A képviselő üdvözölte az évek óta tartó hungarikum mozgalom erősödését és a nemzeti értékek tára épülését a Kárpát-medence számos pontján. Kiemelte: a 2012-ben elfogadott hungarikumtörvény jogi szabályozási rendszerének köszönhetően akár a legkisebb településen is létrejöhet a helyi értéktár. Felhívta a figyelmet, hogy a legfontosabb feladat, hogy minden település hiteles információkhoz jusson az értéktárak megnyitásának lehetőségéről.

² a rendelet eredeti célja a szabad mozgás szabályainak elősegítése a részes államok polgárai számára. Az Európai Gazdasági Térség tagállamain belül (16 ország) az aláíró államok keretében biztosítja az utazás, a határátlépés lehetőségét oly módon, hogy nemcsak az érvényes útlevél, hanem adott esetben az útlevél már egy bizonyos idővel a lejárat után is felhasználható legyen.

Úgy véli, elő kell segíteni a civil szervezetek és a fiatalok bekapcsolódását is az értéktárak feltöltésének folyamatába. Tekintettel arra, hogy a törvény végrehajtási rendelete 2013 áprilisa óta hatályos, arról érdeklődött, hogy mit kíván tenni a Vidékfejlesztési Minisztérium és a törvény által felhatalmazott Hungarikum Bizottság a hungarikum mozgalom népszerűsítéséért a Kárpát-medencében.

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter válaszában elmondta: mindenki számára kiemelten fontos a magyarság csúcsteljesítményét jelentő hungarikumok ügye, hiszen közös érdek, hogy nemzeti értékeink határainkon belül és kívül egyaránt a közvélemény figyelmé mellett jogi védelemben is részesüljenek. Kiemelte, hogy a Hungarikum Bizottság megkezdte működését és a közvélemény tájékoztatását.

A miniszter kitért a mozgalom egyik fontos céljára, hogy a hungarikumokkal kapcsolatos munka a „magyar világ legtávolabbi csücskébe” is eljusson. Ennek érdekében a korszerű tájékoztatási felületeken, rendezvényeken és sajtótájékoztatókon kívül a MÁÉRT szakbizottságán keresztül is eljuttatják a külhoni magyarság részére az információkat a hungarikum mozgalom folyamatáról. Hangsúlyozta: fontos, hogy valamennyi magyar közösség - határainkon belül és kívül egyaránt - valamennyi településen gondolja a hungarikumok ügyét.

Pálffy István (KDNP) a 2013. május 13-i ülésnapon azonnali kérdést intézett a közigazgatási és igazságügyi miniszterhez: **„Mi az uniós kettős mérce?”** címmel.

A képviselő a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen kapcsolatban szólalt fel, ahol véleménye szerint az intézmény szenátusa folyamatosan megakadályozza, hogy magyar nyelven folyjon az orvosképzés. Szerinte Romániában nem tartják be a tanügyi törvényt és hosszú évek óta ellehetetlenítik a magyar közösség igényét, ami hozzájárul ahhoz, hogy a szenátus figyelmen kívül hagyja a törvényi kereteket. A politikus azt kérdezte: miért nem tiltakoznak ez ellen az Európai Unió intézményei, miért nem indít az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást és miért nem küld az Európai Parlament szabadságjogi bizottsága a helyszínre jelentéstevőt.

Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter válaszában elismerte, hogy a marosvásárhelyi egyetem egy éve a román belpolitika kiemelt ügye. Szerinte ezt bizonyítja, hogy az előző kormány bukásában is szerepet játszott a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen akkor beindított magyar képzés. Emlékeztetett rá, hogy Victor Ponta román miniszterelnök megválasztása után több miniszterével Marosvásárhelyre utazott, ahol kijelentette: semmi szükség nincsen magyar tanítási nyelvű képzésre, mert román és magyar diákok már hosszabb ideje tanulnak együtt. Hozzátette: Magyarország eddig hiába kérte az európai intézmények segítségét ebben a kérdésben, mert az unió álláspontja szerint ez a kérdés nem közösségi kompetencia, hanem a tagállamok felelőssége, ezért a közösségi intézmények nem léphetnek fel az ügyben.

Csóti György (Fidesz) napirend utáni felszólalásra jelentkezett „**Autonómiavágyak a Felvidéken**” címmel. A felszólalás a 2013. május 13-i ülésnapon hangzott el.

A képviselő hangsúlyozta: a Felvidéken élő magyar nemzetrészt talán a leginkább megfélemlített kisebbségben élő nemzeti közösség a Kárpát-medencében. Véleménye szerint ennek oka a mai napig érvényben lévő Beneš-dekrétumok, melyek miatt a magyarok jogfosztottsága részben ma is fennáll és nem őshonos államalkotó nemzetnek tekintik őket, hanem kollektív jogokat nem élvező nemzeti kisebbségnek. Hozzátette: az alárendeltség és a megfélemlítés miatt az önrendelkezés iránti igény háttérbe szorult.

A politikus felhívta a figyelmet, hogy a Kárpát-medence teljes magyarságának össze kell fognia a felvidéki autonómia érdekében. Kiemelte: a Felvidék etnikai térképe alapján kézenfekvő a területi autonómia lehetősége. Véleménye szerint a szlovák politikusokat meg kell győzni, hogy Szlovákia területi integritását az Európai Unióban nem veszélyezteti semmi. Ezt követően első lépésként, a felvidéki magyar közösségek fennmaradása érdekében személyi elvű kulturális autonómiát kell biztosítani - tette hozzá. Távlati célként a képviselő egy svájci típusú kantonrendszer bevezetését vagy egy dél-tiroli autonómiamodell létrehozását javasolta.

Felszólalásában kitért arra, hogy 2010 óta a Magyar Közösség Pártja ismét programszerűen vállalja az autonómia ügyét. Hangsúlyozta: a Felvidéken is nyilvánvalóvá vált, hogy a szülőföldön boldogulást csak a tényleges és teljes körű autonómia vagy a társnemzeti státusz garantálja. Kijelentette, a magyarországi politikának ezt a törekvést minden eszközzel támogatnia kell a kétoldalú kapcsolatokban és nemzetközi szervezetekben egyaránt.

A kormány képviselője írásban fog válaszolni az elhangzottakra.

Erdély

Sikertelen volt a minisztériumi békítési kísérlet

Nem sikerült megegyezésre jutnia a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) román vezetésének és az intézmény magyar tagozatát képviselő vezetőknek a bukaresti Tanügyminisztériumban lefolytatott szerdai megbeszélésen – nyilatkozott az MTI-nek *Szilágyi Tibor*, az intézmény magyar rektorhelyettese.

Szilágyi Tibor elmondta: a bukaresti minisztériumi illetékesek a tárgyalások folytatását javasolták, de azt is sugallták, hogy a feleknek Marosvásárhelyen kell megtalálniuk a megoldásokat. A rektorhelyettes abban látta a bukaresti tárgyalások hasznát, hogy a kormány illetékesei jobban megértették a két fél álláspontját.

Mihnea Costoiu felsőoktatásért felelős tárca nélküli miniszter mellett az egyetemi oktatást minősítő hivatal illetékesei is részt vettek a megbeszélésen, rövid ideig *Remus Pricopie* tanügyminiszter is bent tartózkodott a teremben. Az egyetem román vezetésének álláspontját *Leonard Azamfirei* rektor és *Constantin Copotoiu* szenátusi elnök, a magyar tagozat szempontjait Szilágyi Tibor rektorhelyettes és *Szabó Béla* tagozatvezető együtt képviselték.

A rektorhelyettes sajnálattal állapította meg, hogy az álláspontok nem közeledtek, a magyar tagozat szempontjait figyelmen kívül hagyó akkreditációs folyamat halad a maga útján.

„Mondták, segítenek majd abban, hogy újabb oktatókat vegyünk fel, hogy jobban megfeleljünk az akkreditációs feltételeknek. Ezzel azonban nem közeledtünk a tényleges megoldáshoz” – magyarázta Szilágyi Tibor. Hozzátette, a tagozatnak külön álláskeretre lenne szüksége, ehhez viszont külön csoportok kellene, a magyar diákcsoportok létrehozásához pedig arra van szükség, hogy a magyar nyelvet is bevezessék a gyakorlati oktatásba, s a gyakorlati órák kétnyelvűek legyenek. „Erről pedig hallani sem akartak” – tette hozzá a rektorhelyettes.

A bukaresti tárgyalások ideje alatt az oktatási tárca épülete előtt egy óriásmolinóval, feliratos esernyőkkel tüntetett a Romániai Magyar Orvosi és Gyógyszerészeti Képzésért Egyesület (RMOGYKE) két aktivistája.

A MOGYE-n 2011-ben alakult ki éles konfliktus az egyetem román vezetése és magyar tagozata között amiatt, hogy az egyetem vezetése az intézményi autonómiára hivatkozva nem léptette életbe az új oktatási törvény magyar szempontból fontos előírásait. A konfliktus kezelésére irányuló kísérlet 2012 májusában a jobboldali Ungureanu-kormány bukásához vezetett. 2012 szeptemberében született egy hétponthoz megállapodás az egyetem magyar gondjainak a megoldásáról, melyet a Ponta-kormány akkori tanügy-minisztere is aláírt.

A román államfő kihirdette a restitúciós törvényt

Traian Băsescu államfő szerdán kihirdette az államosított ingatlanokról szóló restitúciós törvényt, miután az alkotmánybíróság múlt héten elutasította kormányzati felelősségvállalással elfogadott jogszabály ellen emelt ellenzéki óvást (lásd: Nemzetpolitikai Tükör, II. évfolyam 11.szám).

A törvény alapján az állam a következő néhány évben visszaszolgáltatná a még tulajdonában lévő államosított ingatlanokat, majd négy év múlva részletekben kezdene ismét kárpótlást fizetni azokért az elkobzott ingatlanokért, amelyeket nem lehet természetben visszajuttatni.

Szerdai sajtótájékoztatóján Băsescu elismerte: sokan kérték tőle a jogszabály elutasítását, ám úgy értékelte, hogy azzal csak hátráltatná az amúgy is megkésett igazságtételt. Rámutatott: az új jogszabály megőrzi a természetbeni visszaszolgáltatásnak, illetve a méltányos kártérítésnek az alapelvét, ami azt jelzi, hogy Románia tiszteletben tartja a magántulajdonhoz való jogot.

Az államfő közölte: több hiányosságot lát a jogszabályban, de megállapodott Victor Ponta miniszterelnökkel arról, hogy azokat a kormány a végrehatási utasításban, vagy sürgősségi rendeletekkel korrigálja.

Romániát az Emberi Jogok Európai Bírósága szólította fel 2010-ben, hogy alkosson működőképes jogorvoslati rendszert, ugyanis már 3500 panaszos perelte be az országot az államosított ingatlanok miatt. Victor Ponta szerint Románia eddig csaknem tízezer államosított épületet és 1,3 millió hektárnyi elkobzott területet szolgáltatott vissza, részvényekben és pénzben pedig csaknem négy milliárd eurónyi kárpótlást fizetett ki a volt tulajdonosoknak. A

még megoldatlan visszaszolgáltatási ügyek tízezreiben kell azonban döntést hozni, azok esetében a kártérítési igény további nyolc milliárd euró.

Forrás: www.transindex.ro

A „Borboly-ügy”

Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnököt, *Pálffy Domokos* megyei önkormányzati képviselőt, *Császár Botond Benedeket*, az önkormányzatnak alárendelt útügyi igazgatóság ügyvezetőjét és *Sófalvi Lászlót*, a Hargita megyei tanács volt alelnökét hétfőn őrizetbe vette a Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) marosvásárhelyi területi szolgálata. A táblabíróság keddi döntése értelmében szabadlábon védekezhetnek, lakhely elhagyási tilalom mellett.

Borboly Csabát folytatólagosan elkövetett hivatali visszaéléssel, csúszópénz folytatólagos elfogadásával, magánokirat-hamisításra való felbujtással, hamis irat felhasználására való felbujtással és hamis feljelentéssel gyanúsítják.

A vádhatóság közleménye szerint Borboly Csaba indokolatlanul fizetett ki jelentős, útjavításra szánt összegeket egy olyan cégnek, amely a szintén őrizetbe vett Pálffy Domokos megyei önkormányzati képviselő tényleges irányítása alatt működött. Ezzel - mint a közleményben olvasható - közel 1,8 millió lej kárt okozott az államnak.

A DNA közleménye szerint Borboly Csaba megkövetelte egy cégtől, hogy az önkormányzat által kifizetett összeg tíz százalékaival támogasson egy egyesületet. Az ügyészség úgy vélte, a tanácselnök a nyomok eltüntetése céljából követett el további törvénytelenéseket, így 2011-ben hamis iratok kiállítására bujtott fel másokat, hogy a Számvevőszék előtt igazolja a kifizetéseket, 2012-ben pedig - amikor az ügyészség vizsgálni kezdte az ügyet - egy rendőrségi feljelentéssel próbálta kendőzni az ügyet.

Borboly Csaba a vádakát koholmánynak tartja. Mint mondta: csak a Hargita megyei utakat akarta leaszfaltoztatni, ezek ugyanis negyven éve nem voltak aszfaltozva. Ugyanakkor nem érti, hogy egy 2010-es ügyben az iratok háromévi vizsgálata után miért indokolt az őrizetbe vétel.

Állásfoglalások az erdélyi magyar pártoktól

Kelemen Hunor RMDSZ-elnök nyilatkozatban közölte, hogy a szövetség bizik Borboly ártatlanságában, és szolidáris a Hargita megyei önkormányzat őrizetbe vett vezetőjével. „Olyan politikusról van szó, aki hosszú éveken keresztül a közösség érdekében végezte munkáját, a megyei tanács elnökeként, az RMDSZ politikusaként a Hargita megyei emberek jólétéért, mindennapjainak biztonságáért dolgozott” – áll az RMDSZ-elnök nyilatkozatában. Kelemen reményét fejezte ki, hogy az ügyészség „mihamarabb a nyilvánosság elé tárja ennek a megdöbbentő ügynek a részleteit”, és kiköszörüli a Borboly Csaba hírnevén esett csorbát. A szövetségi elnök közölte, az alakulat értetlenül áll az ügy előtt, ugyanakkor biztos abban, hogy Borboly törvényesen járt el minden esetben. Az RMDSZ ugyanakkor nem tartja véletlennek, hogy a május 25-i csíkszeredai kongresszusa előtt alig két héttel egy többéves ügyben kezdett nyomozni ismét az ügyészség.

Az Erdélyi Magyar Néppárt a lehető leghatározottabban elutasít és elítél minden olyan eljárást, amelynek célja nem kizárólag az igazság kiderítése, és az esetleges bűncselekmények bizonyítása, hanem a politikai, netán etnikai alapú megfélemlítés vagy leszámolás – közölte kedden Borboly Csaba őrizetbe vétele kapcsán az EMNP. Az állásfoglalás szerint mindenkit megillet az ártatlanság véelme, a bűnösség megállapítása pedig kizárólag az igazságszolgáltatás feladata. „Nem tudjuk, hogy Hargita Megye Tanácsának elnöke, Borboly Csaba intézményvezetői vagy a pártján belüli önállósodási törekvéseinek köze van-e az ellene indított vizsgálatához, erre ma nincs válasz” – fogalmaz a közlemény.

A Magyar Polgári Párt közleményt adott ki, mely szerint "Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az ártatlanság véelme érvényesüljön. Egy demokratikus jogállamban büntetőjogi felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha az minden kétséget kizáróan bizonyított és egy jogerős bírósági ítélet támasztja alá". Az MPP abban reménykedik, hogy az igazságszolgáltatás testületei nem alkalmaznak kettős mércét és etnikai megkülönböztetés nélkül, tárgyilagosan végzik majd a dolgukat.

Az RMDSZ frakciói benyújtották alkotmánymódosító javaslataikat a parlamenti alkotmánymódosító bizottsághoz

Máté András Levente képviselőházi frakcióvezető, a parlamenti testület tagja elmondta, az RMDSZ javaslatai között szerepel a nemzetállam fogalmának eltörlése és a nemzeti kisebbségek államalkotó tényezőkként történő elismerése. Javasolják ugyanakkor a regionális nyelv használatát azokban a régiókban, ahol egy nemzeti kisebbség jelentős arányban él; a kisebbségek arányos jelenlétét az állami intézményekben; a helyi autonómia intézményesítését a helyi önkormányzatok által; a sajátos hagyományokkal rendelkező régiók különleges jogállásának sarkalatos törvénnyel való elismerését.

„Továbbá a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája és a Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezmény előírásait alkotmányos rangra szeretnénk emelni, ezért javasoltuk a kötelező konzultációt a kisebbségeket érintő kérdésekben” – tájékoztatott *Máté András Levente*.

A képviselő az állam működésére vonatkozó RMDSZ-javaslatokról szólva kiemelte: azt szeretnék, ha a parlament kétkamarás maradna, a szenátus pedig a régiók képviseletét látná el jól elkülönített kompetenciákkal. Javasolták továbbá, hogy az államelnököt a parlament válassza meg kétharmados többséggel.

Forrás: www.kitekinto.hu

Szili Katalin erdélyi körútja

Szili Katalin független képviselő, volt házelnök május 14-18 között erdélyi körutat tett. A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem mindhárom helyszínén előadást tartott; kedden Kolozsváron a nemzetpolitika került terítékre, míg szerdán a marosvásárhelyi Sapientia egyetemen a Fenntartható fejlődés bizottságának elnökeként Átmenet a

fenntarthatatlanság felé? címmel tartott előadást. Ugyanaznap az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Maros megyei szervezete által létrehozott Magyar Állampolgárok Klubjának tiszteletbeli tagjává is megválasztották. Részt vett emellett a Kemény Zsigmond Társaság rendezvényén a marosvásárhelyi Vártemplom gótikus termében. Szili Katalin körútja során csütörtökön Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön tartott még előadást, illetve folytatott eszmecserét a helyi közélet civil, egyházi és kulturális személyiségeivel. Erdélyi körútja május 18-án, a csíksomlyói búcsún való részvétellel ér véget.

Felvidék

Nyilatkozatháború a kétnyelvűsítésről

Bár kezdetben egyetértés körvonalazódott a Magyar Közösség Pártja (MKP) és a Most-Híd között a vasúti kétnyelvűség kapcsán benyújtott „hidas” jogszabály-módosító javaslatról, azonban néhány nap alatt fordult a helyzet és e téma immár egyre mélyülő törésvonalat képez a két szervezet között.

A vasúti közlekedés során történő magyar nyelvhasználatot szabályozni kívánó tervezetet *Berényi József*, az MKP elnöke is üdvözölte, hozzátéve, pártja aktív szerepvállalásának is köszönhető, hogy a köztudatba kerülhetett az ügy. Néhány napra rá azonban *Óry Péter*, az MKP közigazgatási alelnöke az indítvánnyal kapcsolatban elégedetlenségének adott hangot: szerinte megoldás helyett csak tovább bonyolítanak a helyzetet a Most-Híd törvényjavaslatával (lásd: Nemzetpolitikai Tükör, II. évfolyam 14. szám).

A szabályozási terv pontos tartalmának megismerése után Berényi József is felülvizsgálta korábbi álláspontját és következő nyilatkozatában már a javaslat visszavonására szólította fel a vegyespártot. Szerinte káros precedenst teremthet és elfogadása esetén a joggyakorlás terén visszalépést jelentene a módosítás, ami „felesleges szűrőket iktat be” a fennálló rendszerbe. Leszögezte, hogy „a vonatkozó törvények módosítása csak akkor jelentene előrelépést, ha a jogharmonizáció által kötelezővé válna a magyar nyelvű állomás- és megállójelölések kihelyezése az érintett településeken”. Sérelmezte továbbá, hogy a jelenlegi tervezet szerint az adott település önkormányzatának kérvényeznie kell a kétnyelvű feliratokat, majd ha ezt megtette, akkor a Vasúti Közlekedésszabályozási Hivatal és a kormányhivatal ad engedélyt, és csak ezek megszerzése után lehetséges a magyar feliratú tábla elhelyezése – az önkormányzat saját költségén. Berényi aggályosnak látta mindezt, mivel a települések nem dúskálnak az anyagiakban, másrészt, ahol „a magyar képviselők száma nem éri el az ötven százalékot, ott szinte elképzelhetetlen a kétnyelvűsítési javaslat elfogadása”.

Az MKP sajtónyilatkozatára a Most-Híd szintén közleményben reagált. Sajnálattal fejezték ki amiatt, hogy „az MKP a konstruktív hozzáállás helyett ismételten a destrukciót választotta”. A vegyespárt szerint vetélytársuk „sokadszor próbálja azt elmagyarázni, mit hogyan nem lehet megcsinálni”, továbbá az MKP-nál elfelejtették, hogy miként zajlik a parlamentben a munka, ezért támadják a szakmailag átgondolt és megalapozott javaslatukat.

A kétnyelvűség ügye mellett egyéb fronton is történt pengeváltás a két szervezet között. A Martosi Szabadegyetem megszervezése kapcsán a Most-Híd annak a meggyőződésének adott hangot, hogy az mindössze a hasonló jellegű Gombaszögi Fesztivál ellehetetlenítése céljából jött létre (a két rendezvény időpontja ütközik), amit az MKP ötletének tulajdonítanak. Ennek megfelelően a párt több vezetője (pl. *Bugár Béla* és *Solymos László*) leszögezte, azon nem vesznek részt, nem segítik annak érvényesülését.

A szabadegyetemre beharangozott nyilvános pártelnöki vita ugyanakkor nem feltétlenül marad el. Berényi József ugyanis újabb közleményében médiavitára hívta meg Bugár Bélát, mivel szerinte mindenképpen szükséges egy olyan, fontos közéleti és politikai kérdéseket érintő párbeszéd, amelybe betekintést nyerhet a felvidéki magyar közösség is.

Részsiker a kettős állampolgárság ügyében

Dolník Erzsébet, Gubik László és Kassai Gyula ügye azóta húzódik, mióta bejelentették, hogy megkapták a magyar állampolgárságot. Emiatt a hatóságok újra és újra azon igyekeznek, hogy bevonhassák szlovák személyazonosító okmányaikat.

A Lévai Járási Rendőrkapitányság fejenként 33+16,50 eurós szabálysértési bírságot állapított meg pusztán amiatt, hogy felszólításra sem adták le a vonatkozó iratokat a rendőrségen. Noha az egész ügy kiváltó okát, a szlovák állampolgársági törvény módosítását egyelőre nem sikerült elérni, ezúttal mégis elkönnyvelhettek egy apróbb győzelmet az üldözöttek, köszönhetően ügyvédjük, Nagy Tibor közbenjárásának. A felvidéki magyarok védője – miután a Nyitrai Kerületi Rendőrkapitányság jogerősen helybenhagyta a lévai rendőrség döntését – jogorvoslattal élt a rendőrségi határozatok ellen és az illetékes bíróság általi felülvizsgálatukat kezdeményezte. Mindezzel párhuzamosan a Lévai Járási Rendőrkapitánysághoz fordult a kiszabott büntetés elhalasztása érdekében, azon időre, amíg az illetékes bíróság az ügyben nem hoz jogerős döntést. A kérelem sikerrel járt és bár ez csak egy „kis ütközet” volt, Nagy Tibor reményét fejezte ki, hogy kihatással lesz az ügy további lefolyására és hozzájárul a végső győzelemhez is.

Délvidék

Orbán Viktor a VMSZ elnökével tárgyalt

Orbán Viktor miniszterelnök május 10-én hivatalában fogadta *Pásztor Istvánt*, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a vajdasági tartományi kormány elnökét. A találkozón Pásztor István beszámolt a vajdasági magyar közösséget érintő aktuális fejleményekről, a közösségi érdekérvényesítés kihívásairól, amelyek nehézségeket, de esélyeket és sikereket is hordoznak magukban.

A találkozó után *Havasi Bertalan*, a kormányfő sajtófőnöke elmondta, hogy a tárgyaló felek részletesen kitértek a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) elfogadott stratégiái mentén folyó programokra. Orbán Viktor korábban – 2010 augusztusában – a magyar kormány nevében hosszú távú támogatásáról biztosította az az év júniusában megválasztott MNT-t, amely által elfogadott

oktatási, kulturális, tájékoztatási és médiastratégia megvalósításában a magyar kormány oroszánrészt vállalt. A találkozáson a két politikus megnyugvással konstataálta, hogy az elmúlt közel három évben az MNT mind a programok megvalósítása, mind az eszközökkel való elszámolás tekintetében eleget tett a vállalásnak és elvárásnak - tette hozzá. Orbán Viktor megerősítette, hogy az MNT négyéves mandátumának végéig a magyar kormány továbbra is vállalja a stratégiai programok megvalósításához szükséges anyagi feltételek biztosítását.

Pásztor István kifejtette, hogy Újvidéken őszre beköltözhetővé válik az Európa Kollégium, ami újragondolhatóvá teszi, ugyanakkor a kollégiumi ellátással gazdagítja a teljes mértékben a magyar kormány által finanszírozott felsőoktatási ösztöndíjprogramot.

A felek megegyeztek abban, hogy a vajdasági magyar közösség felzárkózásának, versenyképességének záloga a továbbtanulásban rejlik, elsősorban az újvidéki egyetemen, illetve annak kereteiben működő, magyar nyelven oktató karokon. Hangsúlyozták, hogy az elmúlt időszak magyarországi tapasztalatait is szem előtt tartva, csakis a magas színvonalú, Szerbia felsőoktatási keretébe foglalt állami oktatás támogatását tartják elfogadhatónak - tájékoztattott a megbeszélésről a kormányfő sajtófőnöke. A beszélgetés során szó volt a jövőre esedékes magyar parlamenti, illetve a magyar nemzeti tanácsi választásról és az azokra való felkészülésről is.

Forrás: <http://www.vajma.info/>

Új határátkelő nyílt

Magyarország és Szerbia között május 16-án nyitották meg a Csongrád megyei Ásotthalom és az észak-bácskai Királyhalom (más néven Bácsszőlős/Bački Vinograd) közti határátkelőhelyet. Az eseményre ünnepélyes keretek között került sor, melyen Magyarországot *Szűjjártó Péter*, a Miniszterelnökség külügyi és külgazdasági államtitkára, Szerbiát pedig *Goran Knežević* mezőgazdasági miniszter képviselte.

A határátkelő megnyitásának időpontja – a végleges engedélyek beszerzése miatt – többször is módosult. A Királyhalom-Ásotthalom átkelő sorrendben a hatodik határátkelőhely lesz Szerbia és Magyarország között.

Kárpátalja

A beregszászi magyar polgármester-jelöltek

Mint ismert, 2013. június 2-án kerül sor a beregszászi időközi polgármester-választásra. A magyar szervezetek jelöltjei immár ennek jegyében osztották meg gondolataikat a sajtó képviselőivel.

Orosz Géza, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) jelöltje lehet az a személy, akit tősgyökeres beregszászi politikusként választanak polgármesterré – ilyesmire 1944 óta nem volt példa a városban. Orosz Beregszászon született, az egyetemet leszámítva ott folytatta tanulmányait, a diplomaszerezést követően pedig oda tért vissza. A politikus jelenleg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorhelyettese, emellett a KMKSZ színeiben városi képviselő. 2006 és 2010 után harmadjára száll

ringbe a polgármesteri cím elnyeréséért. Szerinte a legfontosabb, hogy olyan személy kerüljön e pozícióba, aki képes megoldást találni a várost sújtó gondokra. Úgy vélte, hogy az elmúlt években nem történt érdemi változás Beregszász gazdasági, kulturális és infrastrukturális fejlesztése terén. Hiányolta az új, jó minőségű utakat, illetve vízvezetékeket és kritizálta a csatornahálózat minőségét. Szerinte át kellene szervezni a városi költségvetést, továbbá a hivatali apparátust, szükség lenne az európai uniós támogatások lehívására és rengeteg szakemberre. A megoldásra váró feladatok közt említette a magyar nyelvhasználat érvényesítését, a sport és turizmus adta lehetőségek fejlesztését és a város közterületeinek rendbetételét. Külön kiemelte a közbiztonság ügyét.

Babják Zoltán, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Régiók Pártja által támogatott jelölt az első alpolgármesteri tisztségből léphet elő Beregszász vezetőjévé. A politikus és pártja lényegesen kedvezőbbnek látja a város helyzetét: szerintük 2006 óta számos mutatóban megyei viszonylatban is az elsők közé került a település. Többek között a háztartási hulladékkezelést, a napi 24 órás vízszolgáltatást, vagy a lakóközösségek megalakítását említették az elmúlt időszak eredményei között, amiket a jövőben is gyarapítani kívánnak, például egy új hulladéklerakó és feldolgozó megépítésével, illetve az elkerülő út befejezésével. Az UMDSZ szerint erre az ő jelöltjük a legalkalmasabb, „aki élvezzi a képviselőtestület többségének a támogatását, amit az UMDSZ és a Régiók Pártja közötti szándéknyilatkozat aláírása is bizonyít”. Babják Zoltán kimondva is a *Gajdos István*³ képviselte irányvonalat igyekezne folytatni, együttműködve a megyei vezetéssel, valamint Beregszász egyházi és civil szervezeteivel. Fontosnak nevezte a testvérvárosi kapcsolatok erősítését és ígérete szerint kiemelt szerepet szánna a város szociális szférájának fejlesztésére, az oktatási és kulturális létesítmények korszerűsítésére. Programjában vállalta, hogy az ifjúság és az idősek szükségleteire egyaránt figyelmet fordít, így például célul tűzték ki egy idősek otthona létesítését, továbbá a sportolási lehetőségek fejlesztését. Nagy szerepet szánna a turizmusnak, amelyben szerinte nagy potenciál rejlik a régióban. Legnagyobb kihívásként az új munkahelyek megteremtését, a kis- és középvállalkozások támogatását és újak létrehozását említette.

A Kijevben kormányzó Régiók Pártjának támogatása egyértelmű előnyt jelent az UMDSZ jelöltje számára a felerészt ukrán lakosságú városban.

Nyugati magyarság

A Burg Kastl-i Magyar Gimnázium pünkösdi világtalálkozója

2013. május 18-19-én Burg Kastl, a bajorországi magyar iskola 55 éves jubileumát ünnepli. A 2008 Pünkösdjén rendezett 50 éves jubileumi világtalálkozó sikerére tekintettel az iskola elhatározta, hogy az osztályok érettségi találkozóinak mintaképeire, ötévente világtalálkozót rendez Burg Kastl területén a volt "kastlis" diákok számára.

Az iskola 1958-ban alakult meg, a diktatúra évtizedei alatt nyugatra menekült magyarok gyermekei számára, hogy megőrizhessék anyanyelvüket

³ Aki az ukrán parlamentben a Régiók Pártja listájáról megszerzett mandátuma miatt volt kénytelen lemondani a beregszászi polgármesteri tisztségről.

és magyar identitásukat. Múltja azonban visszanyúlik egészen a második világháború után menekülttáborokba került magyarokig. Az iskola 2006-os megszűnése után Burg Kastl Alumni közössége továbbra is arra törekszik, hogy megőrizze az egykori alma mater emlékét és szellemiségét.

Fedor Alíz, az Alumni Egyesület vezetője és a jubileumi világtalálkozó szervezője egy rádiós interjúban elmondta, ugyan a Burg Kastl-i gimnázium jelenleg nem működik, ám az Alumni Egyesület mindent megtesz, hogy értékeiket átmentsék a jövő generációi számára. Ezért a Múlt a Jövőért Akció keretében az egyesület rendszeresen szervez jótékonyági gyűjtést, nehéz körülmények között működő határon túl magyar iskolák megsegítésére. Vizsgálják az iskola újraindításának lehetőségét is.

Forrás: <http://www.kastlalumni.eu>, <http://videotar.mtv.hu>

BESZÁMOLÓ

Esterházy János budapesti szobrának avatása

Május 15-én Budapest XII. kerületében avattak egészalakos szobrot Esterházy János felvidéki mártír politikusnak.

Áder János köztársasági elnök ünnepi beszédében elmondta: Esterházy János szobra arra figyelmeztet, hogy "nekünk, ma élőknek és az utánunk jövőknek dolgunk van azzal, amit ő hagyott ránk emberi példájával". Kiemelte: nem lehet különbséget tenni az ártatlanul megaláztatottak és megszomorítottak, az ártatlanul meghurcoltak és elpusztítottak között. Senkitől sem lehet származása, vallása vagy nemzeti hovatartozása miatt az emberi méltósághoz való jogot elvitatni - tette hozzá.

Az ünnepségen *Pokorni Zoltán*, a XII. kerület polgármestere azt mondta: Esterházy János példamutató politikai életműve válasz volt Trianon nemzeti traumájára. "Cselekedeteiben egyszerre vezette a racionalitás és az anyaországtól elszakított magyarság iránt érzett érzelmi elkötelezettség, felelősségérzet" - jegyezte meg, hozzátéve, hogy a politikus mindig kereste a cselekvés lehetőségét, megalkuvás nélkül képviselte a kisebbségi sorsra jutott magyarság érdekeit, küzdött a papíron meglévő jogaik valódi érvényesüléséért, de ugyanilyen elszántsággal hirdette a közös múltból fakadó egymásra utaltságát magyaroknak és szlovákoknak.

Berényi József, a Magyar Közösség Pártjának elnöke arról szólt, hogy Esterházy János soha nem a könnyebbik utat választotta. Ezt rendkívül fontos üzenetnek nevezte napjainkra vonatkozóan is, amikor "épp azt várja a szlovák hatalom, hogy a könnyebb utat válasszuk, cseréljük nyelvet, identitást". Nem ezt kell választani - jelentette ki.

Utalt arra, hogy Esterházy János rehabilitációja elmarad, késik, s ugyanez igaz a szlovákiai magyarság rehabilitációjára is.

"Nem teljesezhet ki Szlovákia demokráciája és az emberi jogok érvényesülése az országban mindaddig, amíg ez a rehabilitáció nem történik meg, amíg a kollektív bűnösség eltörlése nem valósul meg" - fogalmazott a pártelnök.

Berényi József arra is utalt, hogy míg Esterházy egységes magyar pártot irányíthatott, addig a mai felvidéki magyar politika egymás ellen pazarolja el energiáit, holott ötszázezren kell küzdeni ötmillió ellen.

Esterházy Alice, a mártír politikus lánya beszédében hangsúlyozta: tanúságot jött tenni, mert megélte a zsidóüldözést, amikor magyarokat űztek el otthonukból nemzetiségi alapon és közben sokan életüket veszítették, amikor a faji üldözés osztályüldözésbe csapott át.

A *Nagy János* felvidéki szobrászművész alkotását ökumenikus szertartás keretében avató ünnepségen részt vett és koszorút helyezett el *Áder János* köztársasági elnök, *Mátrai Márta*, az Országgyűlés háznapja, *Németh Zsolt*, a Külgügyminisztérium parlamenti államtitkára, *Répás Zsuzsanna*, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, *Pokorni Zoltán*, a XII. kerület polgármestere, *Potápi Árpád János*, a Nemzeti összetartozás bizottsága elnöke és *Erdő Péter* bíboros. Orbán Viktor miniszterelnök és számos civil szervezet nevében is koszorút helyeztek el.

A szobor állítását és a gyűjtést e célra az Esterházy János szoborért egyesület kezdeményezte.

Az ünnepséget követően Áder János a Magyar Érdemrend középkeresztje kitüntetését adta át Esterházy Alice-nak.

Németh Zsolt laudációjában elmondta: Esterházy Alice életútját „egy ártatlanul elítélt édesapa és a közösségéhez való hűségért elítélt politikus rehabilitációjáért” folytatott küzdelem jellemzi. Úgy fogalmazott, Esterházy Alice a szlovákiai magyarokért, a szlovákiai magyarok szeretetéből és Magyarorszáért, Magyarország szeretetéből él, és ezt a köteléket fejezik ki a kitüntetéssel is.

Németh Zsolt hangoztatta: Esterházy János akkor is a magyarság rehabilitációjáért küzdött, amikor szót emelt a magyarországi szlovákok jogaiért, mert meg akarta őrizni Magyarországot a kisebbségek elnyomása miatti felelősségtől. Esterházy Alice is az egész magyarság rehabilitációjáért küzd, amikor édesapja rehabilitációjáért harcol – közölte.

Azzal kapcsolatban, hogy Esterházy János megítélése Magyarországon és Szlovákiában eltérő, Németh Zsolt közölte: a két ország közötti kapcsolatokban vannak kedvező elemek és van „kritikai párbeszéd”. Az a cél, hogy az előbbiben előrelépést érjenek el és emellett a nehéz kérdésekről is párbeszédet folytassanak – mutatott rá.

Esterházy-Malfatti Alice-t köszöntötte az Országházban Kövér László

Az Esterházy Jánosról elnevezett teremben fogadta a mártír politikus lányát az Országgyűlés elnöke. Az eseményen Mátrai Márta Háznagy, Németh Zsolt külügyi államtitkár, a Nemzeti összetartozás bizottságának nevében Potápi Árpád János elnök, Ékes Iona és Kőszegi Zoltán képviselők (Fidesz), a Rákóczi Szövetség vezetői és a Külgügyi Igazgatóság munkatársai köszöntötték Esterházy-Malfatti Alice-t. Kövér László nagyrabecsülését fejezte ki Alice asszonynak, aki 1989 óta küzd édesapja szlovákiai rehabilitációjáért és megmutatta a Nemzeti összetartozás bizottságának otthont adó helyiséget, valamint az ott elhelyezett emléktáblát.

Az emléktábla avatásán, ez év március 11-én - melyen gyógykezelése miatt az idős grófnő nem tudott részt venni - a házelnök úgy fogalmazott: Esterházy János nemcsak a magyarokat ért jogfosztottság jelképe, hanem a magyar nemzeti összetartozást célzó, másokat sohasem sértő, öntudatos magyar jogvédő politika példaképe is.

Esterházy János (1901-1957) a két világháború közötti időszakban, majd a második világháború idején is következetesen küzdött az 1938 után is Szlovákiában maradt magyarok jogaiért. A háborús időszakban zsidókat és lengyeleket, cseheket és szlovákokat is mentett. A szlovák parlament egyetlen magyar képviselőjeként 1942. május 15-én egyedülként szavazott a zsidók deportálása ellen. Ennek ellenére, és azért is, mert nyilvánosan elítélte a szovjetek által 1940-ben elkövetett katyni vérengzést, 1947-ben háborús bűnösnek nyilvánították, halálra ítélték és a Szovjetunióba hurcolták. Később az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatták. 1957. március 8-án a morvaországi Mírov börtönében halt meg. Lengyelország és zsidó szervezetek poszthumusz kitüntetésben részesítették, és szó van boldoggá avatásáról is. Szlovákia máig nem rehabilitálta Esterházyt.

AJÁNLÓ

Identitás és nemzetfelfogás

A *Pro Minoritate* negyedéves kisebbségpolitikai folyóirat idei első száma az identitás és nemzetfelfogás témakörével foglalkozik. *Filep Tamás Gusztáv* művelődéstörténész esszéje vezeti fel a lapot, amelyben a szerző saját életére reflektálva az identitás felépülésének folyamatát tekinti át.

A határ, mint komplex rendszer és az identitás blokk egy átfogó kutatás három tanulmányát közli, amelyek a magyar–szlovák, illetve magyar–ukrán határ különböző oldalain vizsgálják a nemzetalkotó többséget és a kisebbségben élő magyarokat. A kvantitatív módszereken alapuló kutatáseredményeket *Göncz Borbála* tanulmánya követi, amely az *európai identitás* szociológiai vizsgálatának módszertanbeli különbözőségéből adódó változó eredményekre hívja fel a figyelmet. Franciaország nemzetfelfogásának változását tekinti át *Tóth Annamária* az Aosta-völgy és Québec példáján keresztül, majd „az olasz lélek megteremtéséről” értekezik *Andreides Gábor*.

A Nemzetértelmezés, identitás keleten blokkban előbb Bosznia-Hercegovina, mint a 19-20. század fordulóján felmerülő magyar expanziós terep jelenik meg a folyóirat hasábjain, majd ex-Jugoszlávia vagy, ha úgy tetszik a Nyugat-Balkán *etnikai identitása és a háború* témáját járja körül *Ugo Vlajavljovic*. *A határon túli oroszországi honfitársak* változó politikai felfogását tekinti át *Sáfi Csaba*.

Zahorán Csaba „Románia magyar szíve” címmel Székelyföld-képeket vázol fel, amelyek 1989 után a magyar és román közbeszédben felbukkantak. Az átfogó tanulmány kitér a nemzeti történelemszemléletre, a székelyföldi többség-kisebbség paradoxonra és a különböző nemzetépítési törekvésekre is. Bemutatja a nemzeti ideálképeket, ugyanakkor beszél Székelyföldről, mint zűrös vidékről, melyet mítoszok és kényszerképzetek alakítanak ellentmondásos világgá, s teszi tulajdonképpen lehetetlenné a „nemzetsemleges” képek közbeszédben való meggyökeresedését.

A HÉT TÉMÁJA

A „vajdasági ügy” háttere

Az 1,9 millió⁴ főnek otthont adó, változatos etnikai összetételű észak-szerbiai tartományban – legnagyobb nemzetiségi közösségként – 251 ezer magyar él, amely a lakosság arányának mintegy 13%-át teszi ki. A vajdasági, így a magyar népesség számának alakulása – az alapvető demográfiai jellemzők illetve az elvándorlás miatt – kedvezőtlen tendenciát mutat: a legutóbbi, 2002-es népszámlálási adatok szerint még 293 299 magyar élt Szerbiában, tehát számuk 10 év alatt 39 400 fővel (13,4%-kal) csökkent.

A mai Vajdaság Autonóm Tartomány területe a trianoni békeszerződésig (1920) Magyarország (azon belül Bács-Bodrog, Torontál és Temes vármegye) illetve Horvát-Szlavónországhoz⁵ tartozó Szerém vármegye) része volt. Ezt követően a Szerb-Horvát-Szlovén Királysághoz került. A II. világháború alatt⁶ a Duna és a Tisza közötti rész újra Magyarország, a Dráva és a Száva közötti rész pedig az úgynevezett Független Horvát Állam része lett, a Tiszától keletre fekvő rész pedig közvetlen német közigazgatás alatt állt. A háború végeztével Vajdaság ismét egységes területté vált és autonóm tartományként a Szerb Szocialista Köztársaság része lett. Az 1974-ben meghozott új Jugoszláv alkotmány magas szintű autonómiát adott a tartománynak, amit 1989-ben az ún. joghurt-forradalomban veszített el.

Az autonóm Vajdaságban (1974-1988), amely nagyrészt önállóan rendelkezett pénzével és vagyonával, jelentősen nagyobb volt az átlagfizetés, mint a jugoszláv és mint a szűkebb értelemben vett szerbiai átlag. A tartományt az ország éléskamrájaként emlegették, jelentős mezőgazdasága mellett ipara is jelentős fejlődésen ment keresztül. 15 év alatt Vajdaságban 250 gyár épült, több mint száz iskola és óvoda, továbbá hat dunai híd és 3.300 km út, ideértve a ma 10-es korridornak nevezett autópálya vajdasági szakaszát is. Arról se feledkezzünk meg, hogy Vajdaságnak gyakorlatilag saját rendőrsége volt, és saját vasúti vállalata is. Nem mellékesen, az autonóm Vajdaságban már a 70-es évek elején többek között magyarul állítottak ki bírósági végzéseket, ítéleteket.

Az 1989. évi alkotmánymódosítással és az 1990. évi alkotmánnyal megszüntették Vajdaság és Koszovó autonómiáját. Az 1992-es kis-jugoszláv alkotmány sem szavatolt elegendő önállóságot Vajdaságnak. Az autonómia fokozatos visszanyerésére tett kísérletek ezt követően folyamatosan erősödtek.

A 2006 októberében megtartott szerb népszavazáson jóváhagyták a Szerb Köztársaság új alkotmányát, amely felváltotta az addig érvényben lévő, 1990-ben született és Milošević elvárásai szerint megfogalmazott alaptörvényt. A Koštunica vezette kormánykoalíció a parlamenti ellenzék támogatásával gyorsan, gyakorlatilag minden előzetes szakmai és politikai vita nélkül

⁴ A 2011-es népszámlálási adatok szerint a Vajdaság Autonóm Tartománynak 1 916 889 lakosa van.

⁵ Magyarország társországa, a Magyar Királyság autonóm része volt 1868-1918 között.

⁶ 1941 áprilisa és 1944 októbere között

fogadta el az új alkotmányt, amelynek preambuluma kimondja, hogy Koszovó Szerbia „lényegi autonómiával” bír, de elszakíthatatlan része. Ezzel akarták kinyilvánítani a nemzetközi közösség felé a tartománnyal kapcsolatos „egységes szerb közakaratot”, s a népszavazással mint demokratikus argumentummal megerősíteni a szerb pozícióikat a koszovói státusztárgyalásokon.

Magyar szempontból fontos előrelépés volt, hogy az új alkotmány rendelkezései elismerik az egyéni és a kollektív jogokat, mely alapján a nemzeti kisebbségek részt vesznek a kultúra, oktatás, tájékoztatás és a hivatalos nyelv- és íráshasználat kérdéseiről való döntéshozatalban a választott nemzeti tanácsaik által. Elvben (a konkrét törvényi szabályozás függvényében) tehát lehetővé teszik a kulturális autonómiát, ami fontos előrelépés, sőt állja az összehasonlítást sok más ország szabályozásával, elmaradnak ugyanakkor a nemzeti kisebbségek, valamint az Európa Tanács kisebbségi keretegyezményének és nyelvi chartájának ajánlásaitól. Vajdaság továbbra sem kapott az 1974-eshez vagy a koszovói szerb igényekhez hasonlítható törvényhozói, végrehajtási és igazságszolgáltatási autonómiát, de jogkörébe tartoznak a területfejlesztés, bizonyos gazdasági (mezőgazdaság, turizmus), kulturális és oktatási, kisebbségügyi, valamint szociálpolitikai (egészségügy, szociális védelem) döntések. A 2006-os alkotmány rögzítette azt is, hogy a Vajdaság költségvetésének a köztársasági költségvetés minimum 7 %-át kell kitennie. Ez azonban jócskán elmarad a Vajdaság népességarányától vagy jövedelemtermelői részesedésétől.

A mai napig a 2006-os alkotmány van érvényben, azonban a közelmúltban bekövetkezett brüsszeli Koszovó-megállapodás felveti a szerbiai alkotmány módosításának kérdését, amely rendezhetné Vajdaság státuszát is. Az alkotmánymódosításhoz (vagy egy új alkotmány elfogadásához) azonban a parlamenti kétharmados többség miatt széleskörű konszenzus szükséges.

A szerb központ kormányzat és a vajdasági tartományi vezetés közötti viszony korábban sem volt konfliktusoktól mentes, a 2012-es választásokat követően kialakult ellentétes politikai felállás már a viták felerősödését vetítette előre.

Mint ismert, a 2012. májusi elnökválasztáson – nagy meglepetésre – az addig kormányzó demokrata párti (DS) *Boris Tadić* helyett a Szerb Haladó Párt (SNS) elnökjelöltje, *Tomislav Nikolić* diadalmaskodott (Nikolić 50,21%, Tadić 46,77%). Az SNS⁷ a parlamenti választásokon is meg tudta előzni a DS⁸-t, azonban a választások nyertese egyértelműen a Szerbiai Szocialista Párt (SPS), amely az előző ciklushoz képest megduplázta képviselőinek számát⁹ a 250 tagú Szkupstinában.

Vajdaság legrangosabb jogszabálya a [statútum](#), legfelső szerve pedig a Képviselőház, melybe szabad választások alapján 120 képviselő kerül. A tartományi választások a DS dominanciáját mutatták, a vajdasági tartományi parlament összetétele az alábbiak szerint alakult:

⁷ 24,04%, 73 mandátum

⁸ 22,06%, 67 mandátum

⁹ 14,51%, 44 mandátum

Párt	Képviselő	Összesen
VÁLASZTÁSOK A JOBB VAJDASÁGÉRT – BOJAN PAJTIĆ KOALÍCIÓ	58	48,33%
INDÍTSUK EL VAJDASÁGOT – TOMISLAV NIKOLIĆ	22	18,33%
IVICA DAČIĆ – SZSZP, SZENYP, ESZ, SZERBIAI SZDP	13	10,83%
VAJDASÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA LÍGA – NENAD ČANAK	10	8,33%
VAJDASÁGI MAGYAR SZÖVETSÉG - PÁSZTOR ISTVÁN	7	5,83%
SZERB RADIKÁLIS PÁRT – DR. VOJISLAV ŠEŠELJ	5	4,17%
SZERB DEMOKRATA PÁRT – DR. VOJISLAV KOŠTUNICA	4	3,33%
ČEDOMIR JOVANOVIĆ – VAJDASÁGI FORDULAT	1	0,83%
Összesen	120	

Miután 2012 júliusában a várakozással ellentétben szocialista vezetéssel alakult meg az új kormány, alaposan felbolydult a szerb politikai élet, amely (nagy) részben az eltérő szerkezetű pártkoalíciók alkotta köztársasági és tartományi szintű kormányok közötti konfliktusokkal terhelt viszonyoknak köszönhető.

Az Újvidék és Belgrád közötti feszültségek akkor kezdődtek, amikor 2012 júliusának végén az Alkotmánybíróság – ellenzéki felvetésre¹⁰ – jelentősen megnyirbálta a vajdasági autonómia-jogosultságokat. Az alkotmánybírósági döntés miatt több párt és civil szervezet a *Vajdasági Front* megalakítását javasolta, illetve egyre inkább erősödtek azok a vélemények, melyeket még a választások előtt fogalmaztak meg a Szerbia föderalizálódásáért és Vajdaság nagyobb önállóságáért síkra szálló IV. Vajdasági Konvenció összehívói. A Dveri nacionalista mozgalom ezzel szemben *Kinek kell Vajdaság autonómiája?* jelszóval indított kampányt.

*Jelko Kacin*¹¹, az Európai Parlament szerbiai jelentéstevője szerint a vajdasági kérdés nyitott marad mindaddig, amíg Vajdaságnak nem biztosítják a megfelelő politikai, közigazgatási és gazdasági önrendelkezését.

A 2013 elején kirobbant szerb belpolitikai botrány következtében megingott *Ivica Dačić* kormányfő helyzete, a DS és a köréje tömörülő pártok előrehozott választásokat követeltek, az SNS legnagyobb kormánypártként azonban kiállt a szocialista kormányfő mellett.

Tovább fokozódott az elégedetlenség, amikor számos – a magyar közösséget is érintő – incidens történt a Vajdaságban, melynek következtében a magyar pártok mellett – mások mellett – *Bojan Pajtić* tartományi kormányfő is felszólította az állami szerveket, hogy tegyen határozott és gyors intézkedéseket a vajdasági közbiztonság javítása érdekében. A vajdasági közbiztonság témája magas szintű belgrádi és brüsszeli találkozókra is

¹⁰ A kezdeményezés Vojislav Koštunica-tól, a Szerbia Demokrata Párt vezetőjétől eredt, arra hivatkozva, hogy Vajdaság az „állam az államban” jogállásra törekszik.

¹¹ Szlovén EP képviselő, a Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért képviselőcsoport elnökségének tagja.

napirendre került, mindez abban az időszakban, amikor Szerbia európai integrációs csatlakozásáról folytak az egyeztetések.

A legnagyobb port azonban az kavarta, amikor *Bojan Pajtić* tartományi kormányfő április elején bejelentette, hogy – várhatóan a parlament április 10-i ülésén – nyilatkozatot fognak elfogadni a Vajdasági Autonóm Tartomány alkotmányos és törvényes jogainak védelméről, melyre azért van szükség, mert „a korábban megszerzett jogok is veszélybe kerültek, ami példátlan az európai joggyakorlatban”. Azt is sérelmezi, hogy a szocialisták és haladók vezette szerb központi kormány figyelmen kívül hagyva az alkotmány előírásait csökkentette Vajdaság költségvetési keretét, valamint mellőzve a tartományi szervekkel való konzultációt, ráteszi a kezét a tartomány vagyonára, továbbá indoklás nélkül nevez ki pártkádereket a legfontosabb állam intézmények élére.

A nyilatkozat híre azonnali heves reakciókat váltott ki a szerb kormány részéről. Az SNS vezetői felszólították minden vajdasági polgárt és a politikai pártot, hogy álljanak ki az „alkotmány és a törvény fontosságáért”, a nyilatkozatot pedig az „állam elleni közvetlen támadásként” és „szakadár törekvésként” értékelték. *Tomislav Nikolić* szerb elnök is elítélte az nyilatkozatot, szerinte Pajtić feleslegesen gerjeszt feszültséget Szerbia és Vajdaság között. Április 10-ére vajdasági egyesületek egy csoportja¹² a nyilatkozat elleni tüntetést jelentett be, ahol több(tíz)ezres tömeg¹³ követelte a vajdasági kormány lemondását és rendkívüli választások kiírását. A *Megálljt Szerbia szétdarabolásának!* elnevezésű tiltakozást civil és egyetemista szervezetek, illetve szakszervezetek szervezték, de támogatta a Szerb Haladó Párt (SNS), a Szerbiai Szocialista Párt (SPS) és a Szerbiai Demokrata Párt (DSS), a Dveri szélsőséges mozgalom és a Szerb Megújodási Mozgalom (SPO) köré tömörülő koalíció is.

Pajtić a kezdetektől elutasította a lemondását követelő felszólításokat, valamint a nyilatkozat visszavonására irányuló követeléseket is, a nyilatkozat szövegének módosítására azonban hajlandóságot mutat. Emellett azon véleményének is hangot adott, miszerint a tartományi hatalom leváltását követelő nagygyűlés a köztársasági választásokat megelőző pozicionálás részét képezte, melyre a hatalmi koalíción, valamint a SNS-en belül kialakult egyre nagyobb nézetkülönbségek miatt volt szükség.

Pásztor István, a tartományi parlament és a VMSZ elnöke a tüntetést követően arra kérte a vajdasági kormány tagjait, hogy – egyelőre – álljanak el a Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozat benyújtásától, mert csak így lehet megteremteni a kompromisszum feltételeit és eloszlatni a bizalmatlanságot. A nyilatkozat megvitatását azóta sem tűzték a tartományi parlament napirendjére, melyre akkor fog sor kerülni Pásztor nyilatkozata szerint amikor „minden feltétel adva lesz hozzá”. A feltételek megteremését szolgálhatja az is, hogy a tartományi képviselőház 4 új tagot, alkotmányjogi szakembert választott az alkotmányjogi bizottságba, melynek

¹² A Szerb Sikkság Polgárok Egyesülete és az Egyesült Szerb Ifjúság szervezetek bejelentették, hogy április 12-én, Újvidéken tiltakozást szerveznek a nyilatkozat meghozatala ellen, melyet szeparatistának tituláltak, a tartományi hatalom képviselőit pedig lemondásra szólították fel.

¹³ A szerb belügyminisztérium jelentése szerint mintegy 30 000 ember vett részt a megmozduláson, más források azonban jóval kevesebb résztvevőről szóltak.

május 13-i ülésén a Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozatot vitatják meg. A bizottság nem csak a nyilatkozat szövegét, hanem az arra benyújtott módosítási indítványokat is felülvizsgálja, hogy előkészíthesse a tartományi képviselőház következő ülésének anyagát - áll a tartományi kormány honlapján megjelent értesítésben.

A Vajdaság alkotmányos-jogi helyzetével foglalkozó 15 fős parlamenti bizottság május 13-i ülésén Bojan Pajtić kijelentette: a nyilatkozat tervezete nyilvános és formális felhívás a jogállamiság megteremtése érdekében, a Vajdaság iránti alkotmányos és törvényes kötelezettségek tiszteletben tartásával. „Ha az alkotmány és a törvények szecesszionisták, akkor ez a nyilatkozat is az. Mi (...) azt szeretnénk, hogy a köztársasági hatalommal együtt megoldjuk a vajdasági polgárok jogai tiszteletben tartásának a problémáját” – mondta a tartományi kormányfő a Vajdaság alkotmányos-jogi helyzetével foglalkozó parlamenti bizottság ülésén. Véleménye szerint az elmúlt években az alkotmányos garanciákat nem tartották tiszteletben.

A bizottság ülésén végül hat módosítást hagytak jóvá, melyeket a kormánypártok, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga (LSV) és a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) képviselői nyújtották be.

Pajtić elmondta: javasolni fogja a tartományi kormánynak a módosítások elfogadását és beépítését a nyilatkozat szövegébe, melyről a vajdasági parlamentnek május 20-án kell tárgyalnia.

A Vajdaság ügye tehát még mindig nyitott, státuszának rendezését a már említett új alkotmány segíthetné elő. Azonban valószínűsíthető, hogy a kérdés fokozatosan nyugvópontra kerül majd, ha a szerb közvélemény tényként elfogadja Koszovó státuszának megváltozását.

Felhasznált források:

<http://vajdasag.rs>, <http://kitekinto.hu>, <http://vajma.info>, <http://magyarszo.com>,
<http://balkancenter.hu>

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE

2013. május 17-31.

Május 15-19.

Határon Túli Magyar Színházak Szemléje a Tháliában – a Thália Színház ismét Budapestre invitálja a határon túli magyar színházakat, hogy bemutassák produkcióikat

Helyszín: Thália Színház – Budapest VI. kerület, Nagymező utca 22-24.

A további részletek megtalálhatóak [itt](#).

Május 23.

A nyelvi tájkép elmélete és gyakorlata: Kárpát-medencei kisebbségi körkép – a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének műhelykonferenciája

Helyszín: Nyelvtudományi Intézet – Budapest VI. kerület, Benczúr utca 33.

A további részletek megtalálhatóak [itt](#).

Május 23-24.

Multilevel Implications of a Changing Concept of Citizenship – a Kisebbségi Jogvédő Intézet és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem angol nyelvű nemzetközi konferenciája az állampolgárság témakörében

Helyszín: PPKE JÁK – Budapest VIII. kerület, Szentkirályi utca 28-30., II. János Pál pápa terem

Május 29. 9.30-13.30

A határon túli magyarság szellemi örökségének megőrzése – a Balassi Intézet konferenciája

Helyszín: Balassi Intézet – Budapest I. kerület, Somlói út 51.